

Indsigelse : Forslag til :
Kommuneplantillæg nr.1
Kommuneplan 2013-2015
Molerindvinding ved "Stærhøj"
Forslag: Juni 2014-08-10 Morsø Kommune

Redegørelse

Debatfase

Herunder orienteres der om debatfase og offentlig høring i perioden dec 2011 til februar 2012, og det nævnes, at der blev afholdt et borgermøde som led i den offentlige høring.

Redegørelsen i Kommuneplantillæget skal ved denne skrivelse suppleres med oplysninger om, at den sagsfremstilling, som Natur-og Miljøforvaltningen fremkom med ved Kommunalbestyrelsesmøde d 28.11.2011 og som også dannede grundlag for orienteringen af offentligheden ved borgermødet i jan 2012 og dermed også var grundlag for hele debatfasen fra 2011 og frem til maj 2014, er en vigtig baggrundsviden, og kan læses på politikerweb i referat fra Kommunalbestyrelsemødet d. 28.11.11

Med udgangspunkt i denne sagsfremstilling og med udgangspunkt i referat fra det offentlige møde jan 2012 fremlagde "Foreningen til bevarelse af "Stærhøj og Mosebjerg" " ved det senest afholdte offentligt møde d.6.5.14, dokumentation for, at den offentlige debat frem til 6.5.2014 er foregået på et af forvaltningen i Morsø Kommune forkert oplyst grundlag.

Eksisterende forhold.

Vedrørende eksisterende forhold oplyses det i kommuneplanforslaget, at arealerne siden 1985 har været udlagt til råstofindvinding-først i Regionplanerne for Viborg Amt og nu i råstofplan 2012 for Region Nordjylland.

Dette er kun delvist korrekt, idet den sydlige udvidelse først blev udlagt som råstofgraveområde i 2012 i Region Nordjylland.

Miljørapport.

Forvaltningen konkluderer , at det ikke vil være miljømæssigt uforsvarligt at give en efterfølgende tilladelse til råstofindvinding set i forhold til påvirkning af naboer.

I denne indsigelse skal hermed gøres opmærksom på de sundhedsmæssige forhold, som ikke er beskrevet i Miljørapporten, bl.a. mangler der en nærmere beskrivelse og vurdering af faren ved, at naboejendommens beboere incl. børn over lange perioder , og sammenlagt over mange år, vil være påvirket af en støvtype, der ved sin specielle beskaffenhed er påvist at kunne være sundhedsskadelig . Det er kendt viden, at molerstøv indeholder krystallinsk siliciumdioxid (kiselgur), som ved langvarig og massiv påvirkning i støvform kan give risiko for udvikling af stenlunger (silicose), og at samme stof desuden er opført på Arbejdstilsynets liste over kræftfremkaldede stoffer og øger risikoen for lungecancer.

Der bør derfor indhentes udtalelser fra arbejdstilsyn/sundhedsmyndigheder mhp. en vurdering af denne sundhedsrisiko. Det største problem må antages at være i forhold til evt. børn i tætliggende naboejendomme, der skal vokse op under påvirkning af molerstøv.

Hvad angår landskabspåvirkningen, konkluderer forvaltningen i Morsø Kommune i dette forslag til kommuneplantillæg som de eneste af en lang række af professionelle landskabskyndige, at molergravning ved "Stærhøj" ikke vil påvirke landskabet negativt som helhed.

Andre har tidligere vurderet landskabet enten til at være bevaringsværdigt for alle kommende generationer, sårbart for råstofgravning eller af national betydning og hørende til landets bedste!!!!

Deriblandt Professor i geologi Gunnar Larsen (1983), kontorchef i Fredningsstyrelsen Kristian Kristiansen (1984), Lokalkomiteen for Mors og den centrale ledelse af DN i 1985 , tidligere vicedirektør i Kulturarvstyrelsen, nuværende Direktør i Kulturstyrelsen Anne Mette Rahbæk, NIRAS konsulenterne , Region Nordjyllands forvaltning, og sidst men ikke mindst også Morsø Kommune , der sammen med Morslands Historiske Museum oprindeligt indstillede også "Stærhøj" som verdensarv-område/bufferzone.

Sammenfattende er Miljørapportens beskrivelse og konklusion vedr. landskabspåvirkning derfor mangelfuld, i strid med Morsø Kommune's egen vurdering fra ansøgning om en optagelse på verdensarv-tentativlisten i 2009, og i strid med alle andre tidligere landskabsvurderinger foretaget af sagkyndige.

Der er derfor ikke med dette kommuneplantillæg basis for, at en politiker kan træffe en velovervejede vurdering af de landskabsmæssige interesser set i forhold til molerindustriens interesser.

I Miljørapporten behandles også konsekvensen for dyre -og plantearter, samt naturinteresser. De foretagne undersøgelser her er sparsomme og utilstrækkelige, og der er specielt ikke redegjort for en sandsynlig påvirkning af vandstanden i de nærliggende § 3 søer.(jf. Naturbeskyttelseslovens § 3)

Ved læsning af Miljørapportens beskrivelser af konsekvenserne af molertransporten på miljøet er det åbenbart, at forvaltningen ikke for nogen af de mulige landruter formulerer, at ruten er miljømæssigt, økonomisk og trafikmæssigt forsvarlig. Deres "redegørelse" af virkemidler indskrænker sig til eksempelvis skiltning efter færdselsloven.....

Samtidigt udmeldes, at anvisning af en bestemt rute ikke kan indgå som et vilkår i efterfølgende tilladelse. Dette indebærer, at vognmanden kan køre ,hvor han vil.

Derfor er det også en mangel i rapporten, at ikke alle sandsynlige ruter indgår i forvaltningens miljø-vurdering, her tænkes specielt på ruten forbi Hanklit.

Det er et tungtvejende faktum, at der ikke i denne Miljørapport er anvist en miljømæssigt forsvarlig løsning på transportproblemet, hvilket indebærer, at kommuneplanforslaget ikke bør vedtages.

-Foholdene indebærer, at der grundet de vilkår, der eksisterer i området, ikke kan anvises nogen forsvarlig løsning.

Under afsnittet for Miljørapporten afsluttes med , at rapporten ikke samlet set afdækker forhold, der "tyder på", at det er planmæssigt og miljømæssigt uforsvarligt at meddele tilladelse til molerindvinding ved "Stærhøj".

Brug af formuleringen: "tyder på" vurderes ikke at være tilstrækkelig præcis og klar til at kunne danne baggrund for en evt. vedtagelse af Kommuneplanlægget.

Vedr. kommentar til afsnit om Miljørapport henvises i øvrigt til medsendte bilag : Indsigelse: Miljørapport.

Forholdet til andre planer.

Der blev på det offentlige møde af "Foreningen til bevarelse af Mosebjerg og Stærhøj" fremlagt dokumentation for, at Kommunalbestyrelsen har mulighed for at stemme nej til kommuneforslaget.

Kommuneplan 2013-2025

Retningslinje 25-Landskab.

RL-25 , som i Kommuneplan 2009-2021 hed RL- 27 blev tilsidesat, da Morsø Kommune anmodede Region Nordjylland om at udlægge den sydlige udvidelse som råstofgraveområde.

Retningslinje 27- Kystnærhedszonen

Det er anført, at i planlægningszonen kan der meddeles konkrete tilladelser til byggeri og anlæg , hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til regionale og nationale interesser.

Et område, der nyligt er vurderet at kunne være potentiel kandidat til verdensarv har naturligvis ikke en underordnet betydning i forhold til nationale interesser.

I beskrivelsen af beskyttelseszonen er der i Kommuneplantillægget ikke medtaget følgende forhold:

I beskyttelsezonen kan kun etableres byggeri og anlæg eller foretages indgreb eller ændringer i arealanvendelsen, såfremt dette kan ske uden at påvirke de landskabelige karakteristika, udsigterne og de visuelle sammenhænge, som præger denne del af landskabet.

Dette afsnit i RL-27 betyder, at forslaget om molerindvinding ved "Stærhøj" er i modstrid med Morsø Kommunes retningslinje 27 i Kommuneplan 2013-2025, idet den nordlige grav er placeret i beskyttelseszonen.

I lov om planlægning (§5a) står desuden:

"Landets kystområder skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af kystnærhed."

I forhold til planlægningen i 1985, hvor Erslevforekomsten af moler blev foreslået som alternativ til Sundby-området, pga af de uløselige landskabsmæssige problemer omkring Mosebjerg, er der sket en ændring i Morsø Kommunes holdning til råstofgravning i områder med drikkevandsinteresser.

Begrundelsen for at opgive Erslev som molerområde nogle år senere var, at det lå i et område med drikkevandsinteresse. Men i råstofplan 2012, har MK nyudlagt områder, hvor der er særlige drikkevandsinteresser (OSD) til råstofgraveområde, og på den baggrund må Erslev -forekomsten revurderes, hvis den politiske holdning fortsat er, at samfundet skal stille moler til rådighed for en virksomhed med få og et stedse faldende antal lokale arbejdspladser, og for en virksomhed som ikke fremstiller samfundsvitale produkter på et ikke bæredygtigt grundlag.

Derfor kan man med stor vægt argumentere for, at indvinding af moler ikke funktionelt er afhængig af kystnærhed, men kan placeres i et område udenfor kystnærhedszonen.

Vedrørende drikkevand anføres, at det sydlige molerindvindingområde ved "Stærhøj" er beliggende på kanten af et område med drikkevandsinteresse (OD), men det ligger i området.

Samlet set er Kommuneplan nr. 1 med tilhørende VVM- redegørelse derfor ikke planmæssigt, miljømæssigt, trafikfarlighedsmæssigt, naturmæssigt, sundhedsmæssigt eller samfundsøkonomisk forsvarligt.

Desuden er forslaget i strid med flere retningslinjer i Kommuneplan 2013-2025 for Morsø Kommune og kan derfor ikke anbefales til vedtagelse.

Inger Saaby
Skolebakken 45
7950 Erslev